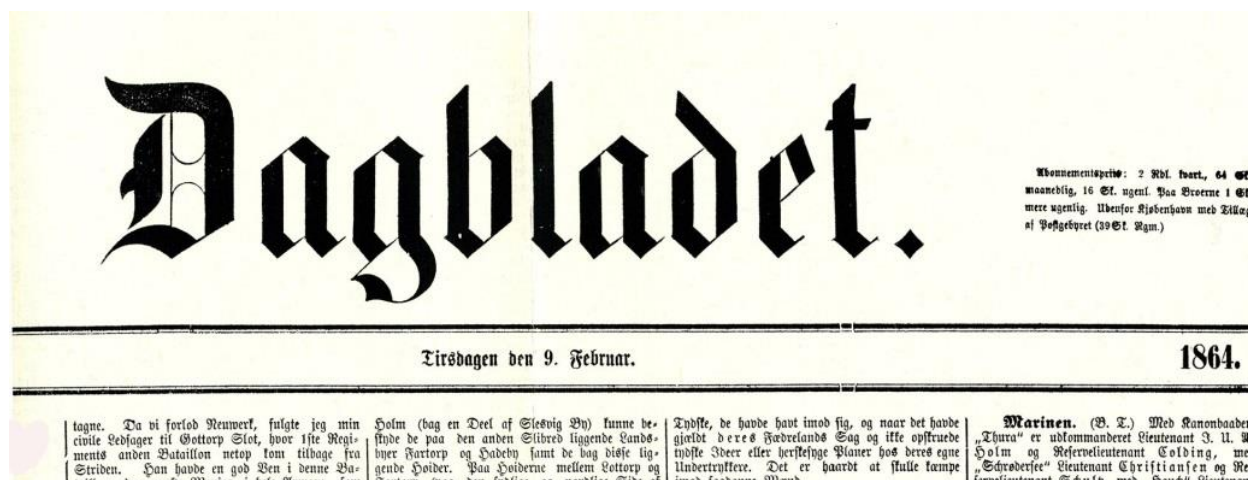

Hvad kan vi som slægtsforskere få ud af gamle aviser?

(Af Henning Karlby)

Uddrag af en artikel fra Dagbladet fra tirsdag den 9. februar 1864. Efterfulgt af oplysning om, hvilke arkivalier man kan søge i, hvis man har haft familie, som har været med i krigen 1848-50 eller i 1864.

Træfningen ved Mysunde.

I "Hamb. Nachr." findes en Beretning om Træfningen ved Mysunde, hvoraf det yderligere fremgaaer, at Preusserne havde i sinde at tage Stillingen, men blev fuldstændig slaaede tilbage med stort Tab. Man nærede endnu fra preussisk Side den Indbildning, at de Danske ikke for Alvor vilde føre Krig, og Kommandoen smigrede sig med, at de preussiske Soldater blot behøvede at storme frem for at blive Herrer over Skandserne. For denne falske Forestilling eller dette taabelige Overmod maatte Preusserne imidlertid bøde haardt, og til at besmykke Nederlaget kan der kun anføres at en tæt Taage forhindrede preussiske Kanoner i at tage nøjagtigt Sigte, skjøndt denne Omstændighed jo maa have været af tilsvarende Betydning for Forsvaret. Preusserne førte ni Batterier, Haubitser, sexpundige Feltkanoner, korte tolvpundigere og riflet Skyts i Ilden, og Angrebet aabnedes fra Højen lige overfor Skandserne i 900 til 1000 Skridts Afstand. Der paastaaes, at det preussiske Artilleri ingen væsentlig Skade led; men der er al Grund til at tvivle herom, da det indrømmes, at Tabet af Mandskab og Heste var stort. Infanteriet skred gjentagne Gange til Storm, hvorunder det led frygtelig baade ved Artilleri- og Geværilden, og skjøndt det gik ivrig paa, hedder det, kunde det ikke tage en eneste Skandse. Angrebet udførtes af Batailloner fra fem Regimenter; et Regiment af de Tropper, som havde været mest udsatte, mistede 7 Officerer, hvoriblandt Kommandeuren, Major Jena, der som Frivillig havde Deeltaget i Slaget ved Solferino og i dette var blevet saaret. Han ramtes af en Kugle i Brystet. Oberstlieutnant Francois blev truffet af en Kugle i det høire Kjæbebeen, og Kuglen gik ud igjennem det venstre; tillige fik han en Kugle igjennem det højre Laar. Prinds Friedrich Carls Adjutant, Lieutnant ved Husarerne, Grev Gröten blev paa et Ridt som Ordonnantsofficeer truffen af en Kugle i Brystet og faldt død af Hesten; ikke faa Officerer fik deres Heste skudte under sig. Naar det til Slutningen hedder, at det hele Tab var 120 til 150 Døde og Saarede, er det af Skildringen af Kampen

klart, at dette Tal langt fra stemmer med Virkeligheden. I det danske Hovedkvarter vilde man som bekendt vide, at alene til Laserethet i Eckernførde var indbragt 800 Saarede, og Tabet paa Preussisk Side har i al fald været særdeles betydeligt. At der gjentagne Gange uden Resultat foretages Storm paa Skandser, vil som bekendt sige, at Angriberne under deres Fremtrængen have lidt en Medfart, som gjør det umuligt for Officererne at forhindre Soldaterne i at vende Ryggen for hurtigst mulig at komme ud af den dødbringende Ild.

Fortegnelse over Saarede

Saarede, der indkom i Dragonhospitalet i Slesvig den 3die Februar.

6te Drag=Reg. 2 Esk. Nr. 55. Navn?. Skud gj. Begge Kinder, Brud af Overkjæben.

11te Inf.=Reg. 3die Komp. Mening Nielsen. Skudsaar i Underlivet, haardt.

Do. 5te Komp. 514. Menig Christensen. Skudsaar gj. Venstre Laar.

Do. 5te K. 38 Mening Helm. Tab af 2 Fingre paa venstre Haand.

Do. 1ste K. 157. Mening Andersen. Skudsaar i højre Skulder, Haardt.

Do 3die K. 419. Mening Petersen. Skudsaar gj. Højre Laar.

Do. 1ste K. 533. Kommandeersergeant Gürtler. Skudsaar i højre Fod.

Do. 3die K. 6. Korporal Stendahl. Skudsaar i højre Skulder.

Do. 3die K. 525. Menig Olsen. Skudsaar gj. højre Laar.

Do. 3die K. Nr. ? Menig Eriksen. Skudsaar i venstre Haand.

Do. 5te K. 504. Menig Rasmussen. Skudsaar gj. højre Laar.

Do. 5te K. 10. Menig Sørensen. Skudsaar i Hoften.

Her følger en meget lang liste med sårede. En anden liste er med krigsfanger og en tredje er med sårede, som er overført til Københavns Garnisonshospital. I avisen står der således mange oplysninger om, hvilke sår soldaterne havde pådraget sig, den slags oplysninger kan man ikke altid finde i de officielle arkivalier.

Hvis du har familie, der var med i krigen 1848-50 eller i 1864, findes der mange arkivalier, du kan søge i. Først vil jeg nævne dem, du kan finde på nettet.

Du skal ind i Daisy på www.sa.dk. I Daisy skriver du: "Forsvarets arkiv" i feltet med "Arkivskaber" og i "Arkivserie" skriver du "Erindring", derpå trykker du på "Søg".

Trykker du derefter på "Ansøgninger om erindringsmedaljer 1848-1850" kommer du frem til en side hvor du kan bestille arkivalierne frem, men under listen med bestillingerne står teksten "Dele af arkivserien er Scannet og kan læses her." Tryk på linket for at gå til de scannede ansøgninger. Der er mange flere scanninger end dem du ser på den side. Ansøgningerne er skrevet af de pågældende soldater, her kan man bl.a. se hvilket kompagni, batteri osv. soldaten gjorde tjeneste ved, soldatens nummer står også i ansøgningen. Det kan bruges til at finde beretningen i avisen.

I ansøgningen står også, hvilket lazaret soldaten eventuelt har været indlagt på, om den pågældende får pension efter krigen, samt forskellige andre oplysninger. For at finde en soldat skal du vide, hvor den pågældende var bosiddende på ansøgningstidspunktet (1876), idet ansøgningerne er opdelt efter bopæl - amt og kommune/herred. I pakkerne lå de oprindeligt i alfabetisk orden efter navne. Det gælder stadig i en del af pakkerne, men du kan træffe på, at der er rodet rundt i pakken inden de blev scannet, i den situation er du nødt til at blade alle siderne igennem, for at finde den du søger. Tilbage til avisen, så kan man læse at nogle af soldaterne var hårdt sårede. Hvis de er døde, kan du i sagens natur ikke finde den pågældende blandt ansøgerne til erindringsmedaljer. I den situation er du nød til at tage en tur til Rigsarkivet.

Ud over ansøgningerne om erindringsmedalje, kan du på Rigsarkivet finde en mængde bøger, som står på en af de første hylder til venstre, når du kommer ned i læsesalen, her er fortegnelser over dem, der fik en særlig pension efter krigen, der er lister over sårede og døde. Der er lister over dem, der var indlagt på de forskellige lazaretter. Men her skal du helst vide hvilket lazaret, ellers er det et kæmpe arbejde at komme igennem. Hvis du heller ikke ved, om din ane var såret eller overhovedet deltog, bliver det uoverskueligt at arbejde med materialet på hylderne.

Hvad kan du ellers bruge avisartikler til? Jeg bruger dem til at skrive tidsbilleder ind i min slægtshistorie, således at en slægtsbog ikke kun bliver en dødkedelig opremsning af navne og årstal. Med artiklerne kan jeg fortælle om, hvad der rørte sig i den verden, mine forfædre var en del af.

God fornøjelse med dine aner i 1848-50 og 1864.

Henning Karlby